

MEDITATIUNI

continuare.

(Va urma.)

VIII.

Starea e numai in lucrarile unora barbati particulari cari se cuprindu seu de altminte aru fi demni de tota recunoscinti'a nu de imputatiune, cumu i se facu D. N. ca a tradusu de pre alta limba, . . . pote inductorii, asteptandu intr' unu abecedariu seu alta carticea de scola, ceva de totulu, dora cu litere cu totu nou, pana acumu ne mai auditu si nepomenitu, uitase ca: „Nil est nunc dictum quod dictum non fuit olim.“ — Ci pentru deslegarea momentosei probleme a scolilor aru fi forte de doritu ca se se tiena o adunare, in care s'aru face salutarulu proiectu, care se ne smulga din vitiosulu cercu in care orbecamu, in asta adunare s'aru torce de intielegintia firulu necessariu, care se ne scota din labirintulu in care cu treab'a scoliloru retacimu!..

Intr'o asemenea adunare aru avea locu si consultarea despre orecare reforma introducenda in cantarile nostre, in care domnesce o confusie babilonica. Candu se intelnescu la ceva ceremonii cate 2—3—4. cantori de ai nostri, se audi ce harmonie facu! — De iaru intreba cineva, cumu de nu se unescu bater intrunu sorocu? Eti stan gata cu respunsulu unulu ca: cauta pe grecie, altulu pe Grecie, altulu pe Rusie, celalaltu pe Bulgaria, Moldovenie, Turcie, si cine sci cate i e, pana le confunde omulu mai distractu cu ia! — Si ore daca aceste pre pamentu inca nu potu sterna placere — asa cumu le canta mai de arendulu, desmatiate — cu ce aplausu se voru primi acolo, unde se voru fi audindu melodiile angeresci, in ceriu? Pu-

tiinu innaintaramu dara noi si cu cantarile din tempurile lui Davidu si Solomon, candu elu lauda pre Domnulu in versu de tranbitia, in strune si organe! . . . Acumu dara aru fi de lipsa se se statorniceasca unu metodu alu cantariloru, si cantorii se se astringa la invatiarea aceluia din isvorulu autenticu, si se se indatoreddie acela, alu tiene; nu se se lese ori si care gura mare se compuna, cleieasca, schimosesca arii glasuri, melodii! . . . Cantoriloru apci se lise asemnedie plata dela poporeni, nu se se plateasca de catra parochia cu a treea parte din birulu preotiescu, cu inuiri'a si pagubirea preotiloru. —

Asemine si ritulu resariteanu — care nici decatu e amesuratu dupa pacienti'a omeniloru muncitori — aru fi tare de doritu se treaca prin revisiune generala, si ce s'a lipitu de elu din cöce din colu, si servesce — pentru acumu-in unele obiceiuri virite mai multu de scandalu, de catu de indemnu spre evlavie, trebe pusu de o parte, si totu ritulu — care dora nici cei mai bigoti, ce in contra invatiaturei mentuitoriuului credu, ca numai prin multa vorba si nencetata captismare . . . se potu mentui inca nulu potu tiene si padi intregu intreguti — se se mai scurtedie, — se se faca osebire intre cele ce ne smintitu trebeu tiente, si cele ce fara mare vatamare a consciintei se potu si lasa, — intre cele ce se tienu de calugari numai, si cele ce se tienu de preotu secularu, . . . ca altminte nu preste multu vomu observa ca: cate beserici avemu atate obiceiuri tienemu. —

Apoi dupa ce in unele locuri, nu numai dintre serbatorile cele sterse incepura ase tinea camu pe sub mana unele, ci si altele noue se mai introduc si se tienu pe ici cole; de unde apoi urmeadie ca pop rulu se abstrage dela evlaviea cu care aru fi datoriu a serba prasnicele cele statorite de san-

ta Biserica. aru fi tare placutu si lui Dumnediu ai omeniloru cu mintea la locu se se mai declarodie intr'o adunare de sferse pentru totu deaunu tote serbatorile ne sarbatori, — si aceasta facunduse, saru forte adaoge evlavii'a credinciosiloru in serbarea prasuiceloru alese cu cuvinciosa pietate. — Seu daca aceste de pre urma nu s'aru puté lasa afara, se se stremute bater pe dumineci, si in estremulu casu, daca nu s'aru puté, muta din loculu seu, se se lese bater numai de serbatori besericesci, si dupa S. Lyurgia se se lese omenii sesi ispraveasca lucrurile suale, ca acumu nu traimu in aetatea aurea, candu: „per se dabatu omnia tellus.“... —

— — Prin toiagulu gratiei imparatesci ni se dessecara valurile suferintieloru, — prin acestu toiagu ni se despica pétra protectorala ce cu greutatea plumbului ne apasa, si dupa unu seculu si mai unu diumatate, ne isvori apa vietiei, reinvie metropolia Albei Juliei!..

Celu mai adoratulu intre imperatii adormiti Josifu ne scose neamulu din sclavie, éra estu de acumu Josifu mai amatu decatu toti imperatii pamentului, ne scose biseric'a din jugulu strainu; — deina respata pentru credintii'a romana, care se vestesce in tota lumea!..

Acestu imperatu mare, de numindu de metropolitu pre Escelentissimulu barbatu Sulutiu, care sciu areta lumei ce insemneadie a postpune comoditatea binelui publicu, pre barbatulu acestu loialu de care atate dulci sperantie ale clerului, atate dulci sperantie ale natiunei sunt legate, pre barbatulu acesta, afara de care abea saru afla sub ceriu acumu odata altulu in care se putemu avea atata incredere, cumca naiea nostra ova si sci, si vrea aopovatiui prin midiuloculu valuriloru restabilirei si consolidarei constitutiunei Besericesci, nepericlitata; era pentru diecesele noua de eppi pre cunoscutii barbati plini de zelu si de activitate; — dandu atate probe de speciala iubire parinteasca in privintiane, se vede asi fi propusu ca: se curatiesca tota ceati'a de pre ceriulu besericeii nostre. Santu scopu. si sante midiuoce care spre ajungerea lui le intrebuintiadie! —

Bucuri'a romaniloru astadi e indiecitulu mai mare decatu cumu aru fi daca nici candu aru fi a pusa metropolia acumu restaurata; precumu sanatatea o mai placuta aceleie ce dintr'obola abé se reinsa-

natosédie, decatu aceleie ce nici odata noa fostu morbosu.

Metropolia reinviata inse numai tienenduse de mana cu restauranda constitutiune a besericeii nóstre pote escontenta asteptarile si implé de bucurie animile adeveratiloru romani; si fara de constitutiune metropolia e asemenea unui sore destulu de luminos, da fara de caldura! —

Cu cata Incordare asteapta dara romanii, se veda, ce primire voru avea institutiunile cele straine, — precumu e coelibatulu capitulu bobianu, intentiunile despre antietatea coelibiloru in dobendirea demnitatiloru, introducerea despotismulu in hierarchia nostra, propunerea dreptulu ce in loculu pravilei s. a. — innaintea maretiei regini, a constitutiunei nostre besericesci?!..

Aceasta inse curiositate a romaniloru uniti pe romani uniti nimicu ei tulbura in convictiunea aceea, cumca: acumu e tempulu sen nici odata ca se si asedie drepturite besericeii pre fundamentulu legalu, pre constitutiune; si totu ce sa viritu contrarii acesteia in disciplinasi, se lapede afara, si totu ce sa perdutu se se caute, si casi o proprietate adevrata se se întorca legiuitulu possessoratu, constitutiunei... —

Romaniloru acestoru insufletiti li se pare ca si candu aru vedea cu ochii clerulu si poporulu romanu adunatu in synodele generale, spre a se consulta despre trabile besericeii, si in florirea natiunei... —

Loru li se pare ca si candu aru avé la mana pravilla besericeii nostre, — cartea aceea scumpa, de mai multu numai din uume cunoscuta — revediuta, coresa, si retiparita in mii multe de esemplare, fara care drepturile protopopesci de multeori se potu asemina cu arma ascutita ce ajunse in man'a prunculu!..

Romaniloru aceloru infocati li se pare ca si candu aru audi in unulu dintre synodele generale — in totu anulu tienende — decurgandu consfaturile despre midiuocele cu care saru putea anima mai pre usioru invatiatii nostri la lucrare, despre premiile statorinde pentru diverse operate natiionali... in sfer'a besericeasca pentru predici, carti morale de rugatiuni s. a.

Acestoru romani cu o inchipuire asia via, li se pare, ca si candu aru avé la mana unu numeru — celu mai interessantu — alu Gazetei besericesci — in urmarea unei consultari de aceste synodale

edande, ... a carei folosu intru luminarea clerului, intru inpartasirea cunoscintelor practice in pastoriea, credintiosiloru intru latirea moralitatiei, intru radacinarea neravuriloru celoru rele, intru redicarea cultului dumnediescu, ... si totu deauna deadreptulu intru marirea lui Dumnedieu, cine Iaru pute descrie? — Clerulu si beseric'a nostra fara Gazeta besericeasca, numai cu cerculare episcopescu — e aseminea unui turnu inaltu, in care nu este clopotu, numai o toca de lemnu! — (Va urma).

ЕПІСТОЛА XXVII

Paris 12/24 August 1855.

Este apróne o lъnъ de zile de къндъ амъ пъръсѣтъ Цертанія шѣ амъ трукътъ дѣ Франція; еатъ тѣ акъмъ дѣ мѣлокъмъ Парисъмъ, ачестѣи капѣталѣ а имперѣмъ франческѣ, карѣ центръ моментъмъ де фадъ азъ devenѣтъ капѣтала Европѣи, ка съ нѣ зѣкъ капѣтала лѣмѣи. — Ънъ копѣлѣскѣ дѣпрѣкоматѣ де оменѣ дѣнъ тóте пърѣдѣ лѣмѣи дѣгрóмъ пѣтъръмъ локѣиторѣлоръ индѣеи, карѣ сѣнтъ шѣ ама дѣствѣмъ де пѣшерошѣ, шѣ конгрѣвеште сѣре а адавѣо мѣшкареа чеа непрекъматѣ а Парисъмъ. Съмътъ (6/18 Авг.) венѣ шѣ Реѣина Британѣи сѣра а пѣне коронъ ачестѣи копѣлѣскѣ, дѣнъ зѣлѣлѣ трукъте Реѣина вѣсѣтъ палатъмъ де арте шѣ де индѣстриѣ; а сѣаръ се дѣде зѣмъ валъ дѣмѣрътѣскѣ ла къртеа четъдѣи (hótel de ville); аствѣи ла 5 брѣ дѣмъ мѣзъмъ ва фѣ ревѣстѣ дѣ кѣмпъмъ лѣи марте. — Езъ п'амъ тѣмъмъ съ вѣ дескѣрѣ Парисъмъ нѣчѣ еспѣсѣчѣнеа обѣектелоръ де арте шѣ де индѣстриѣ, — авѣа дѣнѣ рѣмъне атѣта кѣтъ съ вѣдъ лѣкѣрѣмъ, — о кѣтъ де тѣлѣ сѣмъ аѣчѣа де вѣзътъ! дѣнъ Палатъмъ де индѣстриѣ естѣ нѣмѣи еспѣсѣчѣнеа дѣ мѣниатѣрѣ, дарѣ дѣ адевѣръ тотъ Парисъмъ естѣ о марѣ еспѣсѣчѣне. Апоѣ ашезъмѣнтѣлѣ карѣ черѣ нѣ нѣмѣи vedere, чѣ шѣ стѣдѣи дѣделѣмъгатъ. — Дакъ вреодатъ тѣ воръ ѣерта окъмъпѣчѣнѣмъ, воѣ дѣчерка ѣ фачѣ шѣ о дескѣрѣе тѣкаръ кѣтъ де сѣчѣнкѣтъ. — Пѣсте пѣдѣне зѣлѣ амъ де скопъ съ плекъ ла Лондра, дарѣ де аколо тѣ воѣ дѣторѣе еаръ ла Парисъ.

A. T. A.

З І Б Л І Е.

ДНАГЪРАРЕА СОЧЕТЪДѢИ

De дѣкѣраѣареа нѣнѣмѣи рошъне ла дѣвѣдѣтѣрѣ

дѣ Молдова.

I.

Вѣзът'амъ ес дѣштѣмъмъ, дѣ априга-ѣ мѣндѣрѣ
Кѣ зѣмѣгѣмъ не вѣзъ шѣ жѣгѣмъ дѣнъ апоѣ,
Кѣмътѣндѣне трукътъмъ шѣ векеа стѣрѣмъчѣре,
Ка доаръ се не 'нѣжѣе дѣгокѣмъ! ка пре воѣ.

Вѣзътѣамъ порѣгѣа де крѣведѣ сѣфларѣ,
Авѣа дѣ мѣгѣрѣлѣ, азъкѣндъ атѣтеа флорѣ..
Вѣзът'амъ кѣ троѣене черкѣндѣ се не 'мѣпрѣсѣаре,
Спѣргѣндѣ не-а поасѣрѣ валѣ, орканѣ, нѣгрѣ порѣ.

Шѣтѣнѣчѣ де не-а теа лѣрѣ, амъ стѣмъгѣ але еѣ кѣрдѣ
De азъ, тѣнерѣлѣ кѣ драгъ ч'амъ акордѣмъ,
Шѣнъ локъмъ лор, дѣрѣреа грѣвѣтъ-сѣ с'дѣноде
Не-асѣлѣ дѣкорданте; — деатѣнѣ амъ власѣематѣ

II.

Стрѣвѣтъ, сѣмъшеатѣ, зѣтеа! О! Ромѣнѣи!
Ка фангомъ попѣтѣрѣмъ, не марѣиоѣ де торѣмъмъ,
Кѣ сѣте грѣа де вѣдъ шѣ де лѣмѣнъ вѣе
Мѣнѣчѣндѣте; неашѣкѣа рѣдѣа де-ла тѣтъ торѣмъмъ!

Рѣдѣа мѣмъгѣмъ крѣдѣа фѣаръ д'атарѣдѣи пѣтѣмѣре,
О стѣлѣ не-орѣзонъ'дѣи съ стѣе нѣ лѣса;
Сѣфла кѣ рѣчеаѣ коаре, стѣнѣеа а еѣ скѣлѣпѣре
Сѣазъ поврѣ нѣгрѣ ка пѣмъмъмъ не еа ростоколѣа.

„De вреѣ съ аѣ лѣмѣнъ, зѣчеа елѣ дѣ окѣрѣ,
дѣнъ гроанъ'дѣи те погоаръ...“ Азъѣи попорѣмъ мѣмъ!
Азъѣи! лѣмѣнъ 'нъ гроанъ!.. Nemѣкъ еѣ нѣ зѣтаръ
Доаръ стѣрѣдѣвор дѣнъ лѣмѣ мѣрѣгѣ нѣмѣлѣ теа!

De-атѣнѣчѣ не а теа лѣрѣ амъ стѣмъгѣ але еѣ коарѣ
De азъ, тѣнерѣлѣ, кѣ драгъ ч'амъ акордѣмъ,
Шѣнъ локъмъ лор, дѣрѣреа грѣвѣтъ-сѣ с'дѣноде
Не-асѣлѣ дѣкорданте; — деатѣнѣ амъ власѣематѣ!..

III.

Ънъ имъ дѣсѣ, о! лѣрѣ зѣмъ ландъ де дѣлѣе поате,
Ънъ шѣрѣ вѣрѣлантъ де нѣрѣ дѣнъ коарѣ азъѣи!
Съ стѣмъгѣмъ ес вреѣс де'ндѣатѣ а тѣлѣ корѣѣи де поанте;
Не орѣзонъмъ дѣрѣ'мѣи рѣсарѣ лѣмѣне вѣи.

Ашѣа съ кѣтѣ ес аствѣи, кѣѣи зѣ де рѣнѣиере,
Е зѣ дѣнъ карѣ лѣмѣи пѣгеавомъ доведѣи,
Кѣ вечѣнѣкъ вѣдѣре, Romania нѣ арѣ,
Вѣртѣтеа стѣрѣшошеаскѣ дѣнъ вечѣи кѣ п'а перѣи!

Сърст : o zi senin! verigъ азригъ,
 Че знешти трекъта пегръ в'знь м'ндръ вениторъ,
Сърст! inima'mi астъзи деплинъ м'и феричитъ;
Дотъеан датъ, астъзи, въ м'аръ плъчѣ съ моръ!

Съ моръ? — Нъ! Вица-и скътнъ, к'нд деара д'и
 фрѣтосъ

К'нд vezi в'ртъдѣ д'и с'нзи, д'и еа к'нд ш'иі Ротъни,
Ка чела в'аре астъзи не дъ o zi радиоасъ,
Ка чела че азѣ лъкръ с'аветъ з'нъ маре ш'ни!

Въз imъ д'нсъ o! д'иръ! ш'и inimei Ротъне,
 Че азѣ д'нфеце o стель не азъ д'ереі orizonъ,
Къчи zilele в'едѣі ла че не-аръ mai фѣ в'не,
 Трекъте prin т'неричѣ, ка 'n zmedъa prizoiъ?..

Сърст! inimъ повълъ, ротънъ м'ндръ ф'лоаре,
 Че презѣ в'етъкъ Ротъниі лътинъ, в'ицъ вреъ!
Сърстъ O! f'undaciune de в'ицъ d'ятътоаре!
 O! dee, черѣа с'ажънѣі тогъ сконъа тес!

Еар voi! ж'не 'млъдѣце, копѣі аі д'ереі м'еле,
В'идѣ к'лтареа воастръкъ-атеа ч' ам д'очеркатъ;
В'итънд къ 'n лъме, поате, в'ашнеантъ з'ле греле,
К'лтъдѣ imъ ла черъри, Рома че ni-аз п'стратъ!
 D. Alexandrescu.

АРКАШЪЛЪ.

Съвъ Стефанъ водъ, Домнълъ чель маре,
 Аркашъ ех ф'остам ш'и m'am лъитатъ;
 Къ м'и d'zпimani, къ оарде в'арваре
 Че prin Молдова с'аз стръкратъ.

В'пгърълъ ф'алникъ, т'ркълъ чель таре,
 Полопълъ м'ндръ, в'рѣдълъ татаръ;
 De poi adesa фъръ в'рѣдаре
 Бътъдѣ къ тодѣі аз ф'остъ амаръ!

Къчи Domnълъ Стефанъ пентръ-а са царъ,
 Д'ши da в'еаца, с'фолетълъ с'еъ;
 Ш'атънѣі ротънълъ ера o ф'еаръ,
 Възънд не д'ервѣі п'гънълъ рев.

Не-ачеле timъpѣі ерат еъ ж'не,
 Мъпа'mi че астъзи vezi третъръндъ,
 С'дровѣа d'zпimani къ т'рвъчѣне;
 Не-акъроръ лешъри п'шѣам к'лтъндъ.

Amea dorinъцъ ш'и m'zdecimpe
 Ера, д'и д'ерпъ с'ѣі в'дъз в'лкъдѣ;
 Зъкъндъ in с'ъпце, фъръ simдѣре
 De корвѣ ш'и в'лтъри de vii м'пвадѣ.

Сънетълъ trombei д'ми da плъчере,
 Ла стеатълъ сакръ тъ inkinamъ;
 Д'ми izviam д'ара к'п'вълътиере,
 Дар ш'о ротънкъ м'алъ adorам.

Къ ovi пегри п'лині de в'ъпаіе
 Гърица м'икъ, ръвинъ воіосъ
 Къ пъръ 'n znde, ф'адъа в'ълаіе,
 Ах! д'нф'ерашълъ ера фрѣтосъ!

Дела domnie, к'нд vine ш'тире.
 Съ плекътъ в'аръш ла в'знь ресвелъ,
 Не фрѣтѣмѣі d'ngam къ м'лкъш'иере,
 Пъпа-мъ dragъmѣі в'лкъндъ inд'ерелъ,

Зѣкъндъmѣі d'zте, de акъмъ порпеште-
 Ла арме, Domnълъ аз в'чѣзматъ;
 Д'ара de в'арварѣі o м'лкъгеште,
 Морѣ пентръ ф'леса, ф'и в'знь солдатъ;

Къ-ачела, каре пентръ-алѣі царъ
 Моаре, д'и черѣри се ф'аче с'пнтъ,
 Ш'и м'ндриі д'нф'ерѣі in орі че с'еръ,
 Vin ла торънтъзі, imъpѣі к'лтъндъ,

Плекат д'ндатъ еъ ла ош'тире,
 Тъiam d'zпimani ш'и i азъngam;
 Дар d'нъ лънтъ 'n п'адъ с'имдѣре
 Стрѣнф'еат д'и враде ш'и d'escerdam!

O датъ д'нсъ корва epice,
 Къ не poi т'рчѣі не-аз в'рѣгѣ,
 Копѣла 'n Еле k'pedinъцъ п'се,
 Ш'и de 'nтрѣстаре аз ш'и м'рѣгѣ!!

De атънѣіа 'nкоаче д'ара не лъме,
 Ш'и аркълъ нътаі еъ де изв'еселъ
 Де атънѣа 'nкоаче n'am стрѣсѣ не nime,
 Ла nѣнтъш'и znde ink'o simд'еска!

— Timълъ ръпсе а mea п'тере,
 Азі с'пнтъ къ тогълъ д'мъв'т'рѣнѣ
 Морънтъш'и есте 'n анромѣре,
 Д'и елъ д'нтравоіс преа м'лкъш'итъ.

Къ пентръ царъ пентръ 'алъ ei vine,
 В'еаца тоатъ еъ mѣ-ам ж'ерг'оітъ;
 Деѣі тогъ ротънълъ ф'акъ на mѣне
 De в'рса се ш'оръ ear' animъntѣ.

Iamii.

G. T.